Noutăți legislative în domeniul protecției consumatorului

Autori:

- ***Elena Ichimescu, Partner, Head of Employment, Duncea, Ștefănescu & Associates***
- ***Florina Voicu, Associate, Duncea, Ștefănescu & Associates***

În Monitorul Oficial al României nr. 456 din 6 mai 2022 a fost publicată **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 58/2022 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul protecției consumatorului** („O.U.G. nr. 58/2022").

- Actele normative modificate sau completate prin O.U.G. nr. 58/2022 sunt următoarele:
  - Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori („**Legea nr. 193/2000**");
  - Legea nr. 363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii și armonizarea reglementărilor cu legislația europeană privind protecția consumatorilor („**Legea nr. 363/2007**");
  - O.U.G. nr. 34/2014 privind drepturile consumatorilor în cadrul contractelor încheiate cu profesioniștii, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative („**O.U.G. nr. 34/2014**").

1. Termene de prescripție în materia clauzelor abuzive

- Prin derogare de la prevederile Codului Civil ce reglementează prescripția extinctivă, **formularea unei acțiuni în constatarea existenței clauzelor abuzive este**

imprescriptibilă.

- Termenul de prescripție pentru aplicarea sancțiunii contravenționale este de 3 ani de la data săvârșirii faptei.

2. Sancțiuni aplicabile profesioniștilor care stipulează clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii

Începând cu intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 58/2022, sancțiunile aplicabile profesioniștilor care stipulează clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii vor fi majorate semnificativ, cuantumul amenzilor fiind următorul:

a) amendă de la 20.000 LEI la 100.000 LEI, spre deosebire de vechea reglementare, unde amenda era de 200 LEI până la 1.000 LEI;
b) amendă de la 0,1% până la inclusiv 4% din cifra de afaceri anuală a profesionistului realizată în anul financiar anterior sancționării, realizată pe teritoriul României, pentru încălcările pe scară largă și încălcările pe scară largă cu o dimensiune specifică Uniunii Europene;
c) amendă cuprinsă între 200.000 EUR – 2.000.000 EUR, echivalent în LEI la cursul de schimb comunicat de BNR, în cazul în care se impune aplicarea unei amenzi în conformitate cu lit. b), însă informațiile privind cifra de afaceri anuală a profesionistului realizată în anul financiar anterior sancționării nu sunt disponibile.

În cazul în care constată existența clauzelor abuzive în contract, instanța **obligă profesionistul**:

- să modifice toate contractele de adeziune în curs de executare;
- să elimine clauzele abuzive din contractele preformulate, destinate a fi utilizate în cadrul activității profesionale și
- obligarea acestuia la publicarea pe site-ul propriu a hotărârilor judecătorești rămase definitive.

3. Practici comerciale înșelătoare

O.U.G. nr. 58/2022 introduce **noi obligații în sarcina profesioniștilor privind informarea consumatorilor**:

a) În situația în care se oferă consumatorilor posibilitatea **de a căuta produse oferite de diferiți comercianți sau de consumatori pe baza unei căutări sub formă de cuvinte-cheie**, fraze sau alte date de intrare, indiferent de locul în care se încheie tranzacțiile în cele din urmă, **sunt considerate esențiale informațiile generale, puse la dispoziție într-o secțiune specifică a interfeței online, care este direct și ușor accesibilă de pe pagina unde sunt prezentate rezultatele căutării, privind principalii parametri de stabilire a ierarhiei produselor prezentate** consumatorului ca urmare a căutării efectuate și **privind importanța relativă a acestor parametri, prin raportare la alți parametri**, reprezentând criterii generale sau procese sau orice semnale specifice încorporate în algoritmi ori în orice alte mecanisme de ajustare sau retrogradare utilizate în legătură cu ierarhia rezultatelor.
Nerespectarea acestor obligații constituie practică comercială înșelătoare.
b) Profesioniștii au obligația **de a menționa în mod clar existența oricărei publicități plătite sau a oricărei plăți specifice pentru asigurarea unei încadrări pe o poziție mai bună în ierarhie a produselor în cadrul rezultatelor căutării**.
Nerespectarea acestor obligații constituie practică comercială înșelătoare.
c) Profesioniștii au obligația **de a oferi acces consumatorilor la toate recenziile** privind produsele și de a indica dacă și modul în care acesta **garantează faptul că recenziile publicate provin de la consumatorii care au utilizat sau au achiziționat efectiv produsul**, acestea fiind considerate informații esențiale.
Afirmarea faptului că recenziile privind un produs provin de la consumatori care au utilizat sau au achiziționat efectiv

produsul, **fără a lua măsuri rezonabile și proporționale pentru a verifica dacă aceste recenzii provin de la consumatorii respectivi,** este considerată practică comercială înșelătoare.
d) Profesionistul trebuie să informeze consumatorul pentru produsele oferite pe piețele online **dacă partea terță care oferă produsele este sau nu un comerciant, pe baza declarației respectivei părți terțe față de furnizorul de piață online**.
e) O altă modificare importantă adusă de O.U.G. nr. 58/2022 constă **în asimilarea comercializării produselor cu dublu standard de calitate ca acțiune înșelătoare**. Astfel, **se consideră acțiune înșelătoare orice activitate de comercializare a unui bun ca fiind identic cu un bun comercializat în alte state membre ale Uniunii Europene**, deși bunul respectiv are o compoziție sau caracteristici semnificativ diferite, cu excepția cazului în care acest lucru este justificat de factori legitimi și obiectivi probat cu documente concludente. Așadar, **comercianții au obligația de a pune la dispoziția consumatorilor informații cu privire la aceste situații, într-un mod care să le permită accesul la acestea, cu privire la diferențierea bunurilor ca urmare a unor factori legitimi și obiectivi, astfel încât această diferențiere să poată fi identificată de către consumatori**.

4. Sancțiuni aplicabile în cazul practicilor comerciale înșelătoare

Cuantumul amenzilor aplicabile profesioniștilor pentru utilizarea unor practici comerciale incorecte sau înșelătoare a fost majorat semnificativ.

În cazul utilizării de către comercianți a unor practici comerciale incorecte care afectează un număr mai mare de 100 de consumatori, limita minimă și limita maximă a sancțiunilor se dublează.

De asemenea, nerespectarea măsurilor dispuse prin ordinul sau decizia ANPC se sancționează cu amendă de la 50.000 LEI la 100.000 LEI.

Menționăm că, odată cu aplicarea sancțiunii amenzii contravenționale, agentul constatator poate propune în cadrul documentului de control ca **sancțiune complementară**:

- **suspendarea prestării serviciilor**, furnizării bunurilor sau activității până la încetarea practicii comerciale incorecte sau până la ducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse;
- înlocuirea, reducerea prețului sau încetarea contractului și **restituirea** contravalorii produsului sau serviciului, după caz.

Nerespectarea dispozițiilor legale prevăzute de Legea nr. 363/2007, **în mod repetat în două acțiuni distincte, se sancționează cu amendă de la 5.000 LEI la 200.000 LEI**.

Totodată, începând cu intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 58/2022, respectiv începând cu data de **28 mai 2022**, în cazul în care se impune aplicarea unor sancțiuni în conformitate cu dispozițiile art. 21 din *Regulamentul (UE) 2017/2.394 al Parlamentului European și al Consiliului din 12.12.2017 privind cooperarea dintre autoritățile naționale însărcinate să asigure respectarea legislației în materie de protecție a consumatorului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2.006/2004*, profesionistul poate fi sancționat cu **amendă de la 0,1% până la inclusiv 4% din cifra de afaceri anuală a profesionistului realizată în anul financiar anterior sancționării, realizată pe teritoriul României, pentru încălcările pe scară largă și încălcările pe scară largă cu o dimensiune specifică Uniunii Europene, respectiv cu amendă cuprinsă între 200.000 EUR – 2.000.000 EUR**, echivalent în lei la cursul de schimb comunicat de BNR, în cazul în care informațiile privind cifra de afaceri anuală a profesionistului realizată în anul financiar anterior sancționării nu sunt disponibile.

5. Cazierul comercial

Prin O.U.G. nr. 58/2022 se introduce **cazierul comercial**, care constituie fișa de evidență în care ANPC va consemna faptele și sancțiunile aplicate operatorilor economici prin documente de control.

În cazul în care un operator economic încalcă în mod repetat drepturile consumatorilor, acesta va fi sancționat pentru abaterile în domeniul protecției consumatorului **și consemnat în cazierul comercial pentru o perioadă de 3 ani de la data întocmirii documentului de control**.

Intrarea în vigoare: O.U.G. nr. 58/2022 va intra în vigoare începând cu data de 28 mai 2022.